

CINEMÀTICA 1: La posició, el desplaçament i l'espai recorregut

Són tres conceptes que no hem de confondre. Per estudiar-los imaginarem un cos que fa un moviment rectilini. Suposem que coneixem la seva posició a cada instant, això vol dir que tenim una fórmula que ens dona la posició x en funció del temps t . És l'anomenada *equació de la posició*.

$$x = f(t)$$

La **posició x** és la distància que hi ha entre el punt on es troba el cos en un determinat instant del seu moviment i un punt O de la trajectòria que suposem immòbil i que anomenem *origen* de posicions.

La variació de la posició a cada instant és la *velocitat v* . Direm que la velocitat és la derivada de la posició respecte al temps.

$$v = \frac{dx}{dt}$$

La variació de la velocitat a cada instant és l'*acceleració a* . Direm que l'acceleració és la derivada de la velocitat respecte al temps o la derivada segona de la posició:

$$a = \frac{dv}{dt}$$

El **desplaçament Δx** és la distància entre la posició inicial i la final :

$$\Delta x = x - x_o$$

L'**espai recorregut Δs** és tot el camí que ha fet el cos comptant l'anar i el venir si és el cas.

Per explicar-ho farem un problema:

Exemple

La posició d'un cos que fa un moviment rectilini ens ve donada per l'equació: $x = 32 + 20t - 2t^2$. Calcula la posició, el desplaçament i l'espai recorregut quan $t = 8$ segons.

Per trobar la **posició x** , només ens cal calcular la x quan el temps és $t = 8$ s:

$$x = 30 + 20t - 2t^2 = 30 + 20 \cdot 8 - 2 \cdot 8^2 = 62 \text{ m}$$

Ara el **desplaçament Δx** . Serà la diferència de posicions inicial i final:

La posició inicial és la que té quan el temps és $t = 0$: $x_o = 30 \text{ m}$ i el desplaçament:

$$\Delta x = x - x_o = 62 - 30 = 32 \text{ m}$$

Per trobar l'**espai recorregut Δs** cal saber primer si el cos va sempre en el mateix sentit o bé es para i torna. Necessitem la velocitat i mirar si el cos es para en aquest temps, entre $t = 0$ i $t = 8$ s:

$$v = \frac{dx}{dt} = \frac{d}{dt}(30 + 20t - 2t^2) = 20 - 4t \rightarrow v = 0 \rightarrow 20 - 4t = 0 \rightarrow \text{es para quan } t = 5 \text{ s}$$

La posició quan $t = 5$ s és: $x = 30 + 20t - 2t^2 = 30 + 20 \cdot 5 - 2 \cdot 5^2 = 80 \text{ m}$

Ara veiem que quan $t = 8$ s el cos ja torna perquè $x = 62 \text{ m}$. Per trobar l'espai recorregut caldrà sumar el tros que fa entre $t = 0$ i $t = 5$ s i el que fa entre $t = 5$ s i $t = 8$ s:

$$\Delta s = (x_{t=5} - x_{t=0}) + (x_{t=5} - x_{t=8}) = (80 - 30) + (80 - 62) = 50 + 18 = 68 \text{ m}$$

El gràfic següent recull tots aquests resultats:

